

28.6.2023

Tietosuojailmoitus

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään THL:n tutkimuksessa. Lähtökohtaisesti tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 17 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL

PL 30

00271 Helsinki

puh. 029 524 6000

Yhteyshenkilö tutkimusta koskeissa asioissa:

Nimi: Johanna Hietämäki

Osoite: Mannerheimintie 166, 00271 Helsinki

Puhelinnumero: 029 524 7990

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@thl.fi

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Turvallisuutta turvakodista -tutkimuksessa on tarkoituksena tutkia Traumaterrapiakeskuksen kehittämän ryhmätoiminnan Turvallisuuden tunne harhateillä - Kohti turvallisia ihmissuhteita (jatkossa ”ryhmätoiminta”) toimivuutta turvakodissa ja alustavia ryhmätoiminnan vaikutuksia. Tutkimuksessa saatua tietoa käytetään ryhmätoiminnan kehittämiseen ja arviointiin. Keskeisiä tiedon tarpeita ovat kokemukset ryhmätoiminnasta ja ryhmätoiminnan vaikutukset.

Tutkimukseen on tarkoitus osallistua turvakotien asiakkaiden, jotka osallistuvat ryhmätoimintaan (**interventoryhmä**) ja jotka eivät osallistu tutkimuksen kohteena olevaan ryhmätoimintaan (**vertailuryhmä**). Lisäksi tutkimukseen osallistuvat ryhmätoiminnan kehittäjät, kouluttajat ja työnohjaajat sekä ryhmätoimintaa ohjanneet turvakotien ammattilaiset. Turvakotien asiakkaita kysytään tutkimukseen turvakotien henkilökunnan kautta.

Kyselytutkimus turvakotien asiakkaille:

Turvakotien asiakkaista muodostetulle interventio- ja vertailuryhmille tehdään alku- ja loppukysely.

Interventoryhmä (ryhmätoiminta) vastaa kyselyyn ennen ryhmätoiminnan alkua ja ryhmätoiminnan päätyttyä sekä lyhyeen palautekyselyyn jokaisen ryhmätapaamisen jälkeen. **Vertailuryhmä** vastaa kyselyyn turvakotiin tultua ja ennen sieltä lähtemistä.

Kyselytutkimus sisältää kysymyksiä lähisuhdeväkivallasta, lapsuusajan haitallisista kokemuksista, traumaoireista sekä kokemuksia tiedon saamisen tärkeydestä väkivallan seurauksista sekä ryhmätoiminnan tai turvakodin vaikutuksista tietojen ja itseymmärryksen lisääntymiseen, suhtautumiseen itseän ja tulevaisuuteen. Ryhmän tapaamiskertojen jälkeen täytettävät palautekyselyt sisältävät kysymyksiä kokemuksista kyseisestä ryhmätoimintakerrasta.

Kyselyt, niiden analysoinnit ja raportoinnit toteutetaan nimettöminä. Kyselylomakkeet eivät sisällä suoria tunnistetietoja. Kyselylomakkeessa on anonymi tunniste, jonka avulla eri kerroilla annetut vastaukset voidaan yhdistää toisiinsa.

Haastattelututkimus ryhmään osallistuneille ja ammattilaisille:

Osaa ryhmätoimintaan osallistuneista haastatellaan yksilöhaastattelussa. Haastattelussa kysytään ryhmätoimintaa koskevista kokemuksista.

Ryhmätoimintaa ohjanneita turvakotien ammattilaisia haastatellaan pareittain (yksi työpari/turvakoti). Haastattelujen koskevat heidän kokemuksiaan ryhmätoimintaa koskevasta koulutuksesta, ryhmien vetämisestä ja työnohjauksesta.

Ryhmätoimintaa kehittäneitä, kouluttaneita ja työnohjanneita ammattilaisia haastatellaan ryhmänä. Haastattelu koskee ryhmätoiminnan lähtökohtia, kokemuksia koulutuksesta ja työnohjauksesta.

Haastattelut nauhoitetaan. Haastattelut toteutetaan nimettöminä, kuten myös niiden analysoinnit ja raportoinnit. Haastatteluun osallistuvilta kysytään suostumus suullisesti haastattelun alussa.

Haastatteluun osallistuneet täyttävät lisäksi taustatietolomakkeen, joka ei sisällä suoria tunnistetietoja.

Kaikki haastatteluihin osallistuneet täyttävät taustatietolomakkeen. Taustatietolomakkeessa olevia tietoja ei yhdistetä haastatteluun.

Osallistujat:

Ryhmätoimintaa toteutetaan kahdessa turvakodissa ja niistä kummassakin kahdessa ryhmässä (yhteensä 4 ryhmää). Ryhmätoimintaan osallistuu noin 5-8 henkilöä/ryhmä (yhteensä noin 30 henkilöä).

Vertailuryhmään osallistuu turvakotien asiakkaita noin 6 eri turvakodista, noin 10-20 henkilöä/turvakoti (yht. 100 henkilöä).

Ryhmätoimintaa ohjaavia turvakotien ammattilaisia on yhteensä 4. Ryhmätoiminnan kehittäjiä ja kouluttajia on yhteensä noin 4-6 henkilöä.

Tallentaminen:

Vastaajat laittavat alku- ja loppukyselyn kyselylomakkeet kirjekuoreen, jonka sulkevat. Ryhmätoiminnan ohjaajat toimittavat kyselyihin annetut, kirjekuoriin suljetut vastaukset suojattuna lähetyksenä tutkijoille. Ennen aineistojen toimittamista tutkijoille, aineisto säilytetään lukitussa paikassa.

Alku- ja loppukyselylle on paperilomakkeen lisäksi vaihtoehtona verkkokysely (Webropol). Mikäli kyselyyn annetaan vastaus etukäteen verkkokyselyssä (Webropol), voi ryhmätoiminnan ohjaaja toimittaa linkin ja vastauskoodin kyselyyn tekstiviestillä. Ohjaajilla on osallistujien yhteystiedot osana osallistujan turvakotiasiakkuutta. Webropolin kautta saadut vastaukset tallentuvat suoraan sähköiseen muotoon.

Ryhmätoiminnan palautekysely toteutetaan verkkokyselynä (Webropol) kunkin ryhmän tapaamisen lopuksi. Vastaajat saavat linkin kyselyyn ryhmätoiminnan lopuksi.

Tutkijat kokoavat ryhmän tapaamiskertojen palautteista koosteen ja toimittavat koosteen pseudonymisoituna työnohjaajille suojattua yhteyttä käyttäen käsiteltäväksi ryhmän ohjaajien työnohjauksessa.

Alku- ja loppukyselyihin annetut vastaukset yhdistetään toisiinsa anonyymin tunnisteiden avulla. Mikäli kyselyyn on annettu tunnisteellisia tietoja, ne muutetaan anonyymeiksi.

Haastattelun ääninauhoista muodostetaan tekstiaineisto, joka pseudonymisoidaan. Tässä vaiheessa esimerkiksi mahdolliset nimiä koskevat tiedot muutetaan anonyymeiksi.

Tutkimusaineistojen analyysit tehdään vain pseudonymisoituja aineistoja käyttäen. Tutkimusaineistot tallennetaan THL:n suojatulle asemalle. Tutkimukseen osallistuvien taustatiedot esitetään luokiteltuna.

Tutkimusaineiston keruu toteutetaan vuosien 2023-2024 aikana.

3. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Ei yhteistyöhankkeena tehtävä tutkimus.

4. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Johanna Hietämäki
Osoite: Mannerheimintie 166, 00271 Helsinki
Puhelinnumero: 029 524 7990
Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@thl.fi

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

THL:n tietosuojavastaavan sähköpostiosoite: tietosuoja@thl.fi

6. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimuksen suorittaa THL:n valtion palvelut osaston Muut erityispalvelut -yksikön tutkijat/tutkimusryhmä ja tutkimusavustajat.

7. Tutkimuksen nimi, luonne ja kestoaika

Tutkimuksen nimi: Turvallisuutta turvakodissa

Kertatutkimus

Seurantatutkimus

Tutkimuksen kesto (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään): Tutkimuksen kesto on 1.6.2023-31.12.2027. Haastatteluissa muodostettuja äänitiedostoja säilytetään 12 kuukauden ajan. Tutkimusaineisto kerätään 1.8.2023 – 30.4.2024 välillä. Pseudonymisoituja aineistoja säilytetään 10 vuoden ajan.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

- Tutkittavan suostumus
 Lakisääteisen veloitteen noudattaminen

- Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)

9. Arkaluonteiset henkilötiedot

- Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja.

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
 Poliittiset mielipiteet
 Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
 Ammattiliiton jäsenyys
 Geneettiset tiedot
 Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
 Terveystiedot
 Seksuaalinen käyttäytyminen
 Seksuaalinen suuntautuminen

Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan tai tietosuojalain 6 §:n mukaiseen erityisehtoon:

- Tutkittavan nimenomainen suostumus
 Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus
 Tutkimus- ja kulttuuriperintöaineiston yleishyödyllinen arkistointitarkoitus

- Tutkittava on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi
 Käsittely on tarpeen tärkeän yleisen edun vuoksi
 Käsittely on tarpeen kansanterveyteen liittyvän yleisen edun vuoksi
 Käsittelystä on säädetty laissa tai johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle säädetystä tehtävästä
 Käsittelystä on säädetty laissa tai johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle säädetystä tehtävästä

- Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

10. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Kyselyt: Kyselylomake ei sisällä yksilöitäviä henkilötietoja.

Haastattelut: Tutkimusaineisto sisältää henkilötietona ääninauhan haastattelusta, josta kirjoitetaan pseudonymisoitu tekstiaineisto.

Taustatietolomake: Tutkimuksessa kerätään haastatteluihin osallistuvilta taustatietolomake, jossa ei kysytä yksilöitäviä henkilötietoja.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Haastateltavat ja haastatteluun liittyvä taustatietolomake sekä kyselylomakkeet.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja ei luovuteta tai siirretä säännönmukaisesti THL:n ulkopuolelle.

Haastatteluaineistojen kirjoittaminen tekstimuotoon eli litterointi ostetaan palveluna toimijalta, jonka kanssa THL:llä on sopimus. Aineiston siirrossa käytetään tietoturvallisia yhteyksiä.

Kerättyä tutkimusaineistoa, josta henkilötiedot on poistettu, voidaan luovuttaa tutkimussuunnitelmaa ja hyväksyttyä käyttöluupahakemusta vastaan THL:n kanssa yhteistyössä tehtäviin tutkimustarkoituksiin.

13. Tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Ei siirretä.

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Henkilötietojen suojaamisen periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen:

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

käyttäjätunnus salasana käytön rekisteröinti kulunvalvonta
 muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
 Aineisto analysoidaan suoran tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto hävitetään
 Tutkimusaineisto arkistoidaan:
 ilman tunnistetietoja tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Haastatteluaineiston haastattelunauhut 12 kk ajaksi ja paperisiin kyselylomakkeisiin annetut vastaukset 24 kk ajaksi. Kyselyaineisto, pseudonymisoitu haastatteluaineisto ja taustakyselyaineisto tallennetaan THL:n verkkopalvelimelle 10 vuoden ajaksi.

17. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Tietosuojalainsäädäntö takaa tutkittavalle tiettyjä oikeuksia, joilla tutkittava voi varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen. **Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, toimi näiden ohjeiden mukaisesti: <https://thl.fi/fi/thl/tietosuoja>**

Vaihtoehtoisesti ota yhteyttä THL:n kirjaamoon (kirjaamo@thl.fi) tai kohdassa 1. mainittuun yhteyshenkilöön.

Jos THL pysty tunnistamaan sinua aineistosta, niin mm. oikeutta päästä tietoihin, oikaisuun ja poistoon ei sovelleta.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi tutkimuksessa ja mitä henkilötietojasi tutkimuksessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa 17 Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuoja koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, toimi näiden ohjeiden mukaisesti: <https://thl.fi/fi/thl/tietosuoja>

Yhteydenotot

Mikäli sinulla on kysyttävää oikeuksista, ota yhteyttä THL:n kirjaamoon (kirjaamo@thl.fi) tai kohdassa 1. mainittuun yhteyshenkilöön.

Oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi

Sinulla on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun toimiston käsiteltäväksi, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 56 66700

Sähköposti: tietosuoja@om.fi